

Lõõrikse laulsive mulgi keelen

Karksi-Nuia kultuurikeskus kõlas 19. veebruaril laulust, sest sääl olli kolmas Mulgimaa laste ja noorde lauluvõistelus Mulgi Lõõrike.

Kokku ast siikörd üles 24 laululast Villändi, Mulgi ja Tõrva vallast. Laulda võis nii eesti, mulgi ku mõlemben keelen. Nuuri lauljit innati viien vanuserühmän ja omaette viil mulgi kiilse laulu arvestusen. Osalistel olli ää võimalus püüne pääl üles astu, omataolistege mõõtu võtta ja oma ala asjatundjide käest õpetussõnu saia. Indajides ollive kigile täädä-tuntu muusikainimese Tauli Anu, Agane Ain ja Medelli Sirje.

Pääauinna sai seitsmeaastene Mulgi valla tüdruk Reinbachi Marta-Liisa, kelle lauluõpeteje om Gomaa Anne. Pääle selle anti vällä mitmit eriauinu.

Mulgi keelen laul kokku seitse last. Oma lemmiku valis nende ulgast vällä kah Mulgi Kultuuri Instituut. Instituudi eriauinna sai Reinbachi Marta-Liisa Kuuse Kersti lauluge "Just nõnda pagar tiis", mille olli mulgi kiilde pannu Laande Alli. "Marta-Liisa jäi silmä oma julguse, laululusti ja ää mulgi keelege," üteli Mulgi Kultuuri Instituudi juhateje Grenbergi Ave. Kik, kes mulgi keelen laulive, saive instituudi puult mälestuses mulgi kiilse lauliku.

Mulgi kiilside laule arvestusen anti vällä neli eriauinu. Nii saive Mägra Ella Mari, Ziedsi Remi, Karu Mirtel ja Palu Isabel. Ella Mari laul "Üits viis" miildis indajile nõndapallu, et na arvas-

Pildi pääl om kik mulgi keelen laulnu latse: Ziedsi Remi, Reinbachi Marta-Liisa, Ruusväli Berit, Mäe Karolin, Palu Isabel, Mägrä Ella Mari ja Karu Mirtel.

Pildi: Tohvi Kristiina

sive, et sii võis kõlade kah Mulgi pidul.

Lauluvõisteluse akatei Mägra Marju kõnel, et võistelus om päämiselt TÜ Villändi kultuuriaakadeemia kultuurikõrvalduse tudengide ettevõtmine. Siikörd olli sii Heinaru Anni lõputüü ja tõise abilise saive tetä raktikat. "Tõist kõrda olli meil mulgi keelen laulmise võistelus kah. Egä lastel ei olegi ju kunnigil mujal mulgi keelen laulda. Nätä om, et mulgi laulu om lännu rohkemp muudu. A kige tähtsomp om, et mede Mulgimaa latse saave kokku tulla, kuun laulda ja ütstõist nätä," sellät Mägrer.

Ilves Kristi

Ruusväli Beriti laulu saates kõlas temä ende kandlemäng ja Ojakäärü Andro lõõtsamäng.

Kige nooremb mulgi keelen laulje olli kuvvene Karu Mirtel.

Ainumas mulgi keelen laulnu poiss olli Ziedsi Remi.

Soome-ugri kultuuripäälinn tunnistedi Mulgi valla aaste teos

Eesti Vabariigi aastepäeväl and Mulgi vald Abja kultuurimajan vällä oma selleaastese tänapapre ja kitmise kirja tublidele inimestele ja asutustele. Mulgi valla aaste teos olli valit Mulgi Kultuuri Instituudi rojekt soome-ugri kultuuripäälinn 2021.

"Mitmekülgne kultuuripäälinna aaste, mis panni ütenkuun mõtleme ja tegutseme pallu inimesi, tei nii Mulgimaa ku Abja-Paluoja pallu kuulsambes nii Eestin

ku vällämaal. Selle aaste sihen anti täädust nii Mulgimaa aaluust, kultuurist, mustridest ku kommetest. Kultuuripäälinna aastel sai Mulgimaal teos ulka soome-ugri rahvaste ja mulke perimuskultuurige seot ettevõtmisi. Soomeugrilasi om mailman üle 20 miljuni. Sii kultuuripäälinna aaste avit edende õimlaste kogukonde ja pakk neile sedäviisi engepidet ja and uusi mõttit," üteli pidupäälilik Sepä Lauri enne, ku vallavanemb Jugomäe Imre ja valla-

volikogu esimiis Malingu Arvo instituudile auinna kätte annive.

Sii olli joba mitmes auind, mes Mulgi Kultuuri Instituut om Abja-Paluoja soome-ugri kultuuripäälinna aaste ellukutsumise ja läbiviimise iist saanu: jaanuarikuul sai instituut Villändimaa rahvakultuuri auinna ja instituudi juht Grenbergi Ave nimetedi Villändimaa 2021. aaste Kultuuripäälis, Eesti Rahvamajade Ühing and instituudile aaste tegije auinna.

YM

Pääle auinna kättesaamist tulli valla auraamatuse kah sissi kirjute. Pildi pääl om instituudi mulgi keele õpeteje Ilves Kristi, Mulgi vanemb Malingu Arvo ja instituudi juhateje Grenbergi Ave. Pilt: Pääsukse Jaan

Mulgimaa perimuskultuuri toetuses anti raha samapallu ku minevaast

Eesti Rahvakultuuri Keskuse kaudu om Mulgimaa perimuskultuuri toetet joba ulka aastit. Tänu sellele saave teos nii joba täädä-tuntu ettevõtmise ku kah peris uvve akatuse.

Eesti Rahvakultuuri keskuse toetuste osakonna päälük Salmari Margit and täädä, et 2022. aastes tetti 44 taotlust, mille summa olli kokku 205 270.68 eurut. Toetust saive siikõrd 33 rojekti. Jagade olli 111 263 eurut ja sii kik anti vällä kah. Minevaastene toetuste summa olli sama. 2021. aastel jäi tarvitmede ja masseti tagasi 3907

eurut. Sii raha läöp kah viil Mulgi Kultuuri Instituudi arendustegevuse toetuses, ku Rahandusministeerium selle otsusse tiip.

“Nagu ensembki, olli pallu egäaastesi rojekte, nagu Mulgi Kultuuri Instituudi tegevuse toetus, Väikse Virre, Mulgimaa peremäng, mulgikiilse uudise, Tartu Ülikooli mulgi keele ja kultuuri tegemise, aaleht Üitsainus Mulgimaa, mulgi keele õpetemine jt. Pallu küsiti toetust lastelaagride ja õpitubade jaoks, et õpete sääl mulgi kiilt ja kultuuri. Mia ole ennegi ütelnu, et kige paremb mulgi keele ja kultuuri õpeteje om iki kodu esi. Ku me

kõneleme kodun mulgi keelen, piame au sihen oma kombit ja perimust, sis kasvave tugeve juure ja perimuskultuuriist saap elu osa. Laagre ja õpitua om selle man pallalt toes. Tõisest küllest nende rojekte pääle mõtelden om tore täädä, et om kuule ja mittetulundusühingit, kes oolitseve selle iist, et noore saas perimuskultuurige tuttaves, näituses Lilli Luuduskeskus just siast tüüd tiipki. Muduki toeteme kah välläandit, näituses Mulke Almanaki tulep vällä 32 nummer,” sellät Salmar ja üteli, et kahjus akas silmä, et neist 11 rojektist, mes siikõrd raha es saa, kuvvel ollive

iismärgi toetusmeetme iismärgige nõrgald seot. “Sii om kurb, sest nii toetuse küsije ku andje näeve vaeva ja kuluteve aiga, a tulemust ei ole. Selleperäst ma pane rojektikirjutejele süäme pääle, et ku om mõte, mille jaoks toetust küsta, lugege kigepäält kõrralikult kik papre läbi, arutege oma miiskonnage ja ku vaja, sis küsige mede ammatnigu käest nõu. Kindlaste mõtelge, kas laanit tegemise aviteve kogukonnan perimust oida ja edesi viia.”

Aal, ku mailman ei ole midägi kindel ja inna tõusuve näälidige, om rojekte elluviimine keerulisemb ku enne.

Salmar soovitep akate rojektikirjutejele mõtleme selle pääle, kas just temä sündmus piap kindlaste toetust saama. Ku aastest aastese saap mõni ettevõtmine teos pallalt toetuste abige, sis võis mõtelde, kas sii jääp sis kah ellu, ku toetust ei saa. “Rojekte kirjutemise mõte om ellu äräte uusi mõttit ja avite neid käimä lükäte. Kultuur ei saa püsive pallalt rojekte najal, kultuur om väärtus, a väärtusi ei saa toetuste iist,” arvas Salmar ja üteli, et om tänulik kigile, kes sel keerulisel aal mede kultuurielu viave ja sedäsi mede perimuse oidmises nii aaviidet ku õpetust pakuve.

Mulgimaa perimuskultuuri jaoks antu toetuse 2022

Toetuse saaja	Rojekti nimi	Antu raha
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi Kultuuri Instituudi arendustegevus 2022	39 093
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Õpeteme mulgi kiilt (murdering, keelepesäde, koolituse)	7360
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Aaleht Üitsainus Mulgimaa	5210
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Suur mulgi sõnaraamat 2022, jakurojekt	4686
Tartu Ülikool	Villändimaa rahvarõdvakuul	4352
Mittetulundusühing Lilli Luuduskeskus	Mulgi laagre lastele Lilli luudusmajan 2022	4023
August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	Noorde segärühmä Winge rahvarõdvaste tävvendmine	3780
Mittetulundusühing Eesti Perimusmuusika Keskus	Mulgikiilse perimusmuusika digiõppematerjali luumine	3737
Mulke Selts	Mulke Almanaki nr 32 kokkusäädmine ja välläandmine	3500
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	“Mulgi aabitse” elindemine ja digitiirmine	3150
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Tõine mulgikiilside laule võistelus	3000
Tõrva Gümnaasium	Mulgi keele ja kultuuri õppuse Tõrva Gümnaasiumi lastele	2570
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamatu “Ämäriguaa luu. Karksi” välläandmine	2527
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamatu “Ämäriguaa luu. Elme” välläandmine	2527
Sihtasutus Kultuurileht	Täheke mulgi keelen 2022	2299
Tartu Ülikool	Mulgi keele ja kultuuri tegemise Tartu ülikoolin	2086
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamatu “Tarvastu kihelkonna vana pühakotusse. Luumiseluu ja perimuse” välläandmine	1980
August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilastele mulgi keele ja kultuuri õppus Lilli Luuduskeskusen	1770
MTÜ Mulgimaa Peremäng	Mulgimaa Peremäng 2022	1500
Mulgi Vallavalitsus	Halliste Põhikooli rojekt “Mulgi valla noorde keele- ja kultuurilaager 2022”	1500
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi uudise ERRin ja Sakalan	1330
Mittetulundusühing Lilli Luuduskeskus	Mulgi kultuuri ja keele õppemise käigu Mulgimaa kuulele 2022	1220
MTÜ Mulgi Elamuskeskus	Mulgi rõdvakunst elamuskeskuse ehtes	1150
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Koolinoorde mälumäng “Nupute vällä” 2022	1021
Sillad MTÜ	Villändi V ütansupidu	1000
Mõisaküla Kuul	Laste perimuslaager “Väikekannel ja tõise”	850
MTÜ Mulgi Elamuskeskus	Mulgimaa kihelkonde rahvarõdvapupede tegemine	718
Tarvastu Lasteaid	Digitoege targas mulgis	650
Abja Lasteaid	Päiv talun ja mõtsan 2022	620
Abja Gümnaasium	Mulgimaa perimuskultuuri õpitua koolinoordele	560
Karksi-Nuia Kultuurikeskus	Lauluvõistelus Mulgi Lõõrike 2022	500
Karksi-Nuia Kultuurikeskus	XIV laste perimuspäev Väikse Virre	500
Lõuna-Mulgimaa Puuetege Inimeste Ühing	Jagatu täädmise!	494

Perimuspäev Öisu lasteaian Laande Alli juhatusenge. Pilt: Ilves Kristi

Mulgi Kultuuri Instituut sai rahvakultuuri auinna. Pildi pääl Mulgi vanemb Malingu Arvo, mulgi keele õpeteje Laande Alli, instituudi juhateje Grenberg Ave ja keeleõpeteje Ilves Kristi. Pilt: Taavid Meedia

Udmurdi ansambel Ošmes Mulgimaa peremängul Kulla leerimajan. Pilt: Ilves Kristi

Tõrva murdering käis suvel Mulgi vallon uvireisil. Pilt om tettu Mõisakülän dresiini pääl. Pilt: Laarmanni Anu

Must pässik om väege siin

Eesti vaimse kultuuripeeränduse nimekirja om nüid kantu kah musta pässiku ek rahvakeeli kasekäsna korjamine ja tarvitemine. Sissikande kirjut valmis Lilli luudusmaja pernaine Laanemetsa Ly.

Kuigi must pässik ek vällämaa keeli *chaga* om prilla jusku mooduasi, ei tää pallude iki täpselt, mesasi ta sis tegelikult om ja kudas tedä mõtsan ärä tunda. “Must pässik om säände ravisiin, mille sehen om pallu kasulikke ainit nagu vitamiini ja mineraalaine. Temä om kige vägevemp antioksidant. Pässikujuuk avitep inimesel oma tervist oida, eriti säänsel aiguste aal, nigu prilda om.

Ta om säände must robeline asi kase tüve pääl, näep vällä nagu oles söetüki. Tihti akkap ta kasume säääl, kus puu om kunagi viga saanu. Ku sa ta sääält tüve päält kätte saat, sis om ta välimine kiht must ja murenev, a siist om elepruun ja nõnda pehme, et saap esiki tugeve väitsege löigate. Musta pässikut kutsutes rahvakeeli kasekäsna, sest ta näep siandesama vällä, ku nii käsna, mes kae pääle tuleve,” sellät Laanemetsa Ly ja ütäl, et pässikut võip ölpaste segi aade tõise tume kasujege, a sii om kasepahk, mes om äste

kõva ja temäst saap tetä ilusa mustrege kausse. Tihtipääle aave inimese neid katte segämini. Kase tüve pääl kasvav viil peris mitut sorti puusiini, a nii kik om kabjakujulise nagu iki ariligu puuseene.

Et sissikannet tetä, tulli Lyl sedä pässikuasja oolege uuri ja tubliste nii mõtsan kävvä ku kirjandust lugede. “Miule om alati miildinu egäsugutse taime ja eriti nii, millest miskit ääd tetä saap. 2015. aastest pääle käi mia egäsuguste taimetarku man õpman ja sis ma akassi esi kah ruuvma, kudas taimist salve ja tinktuure tetä. Ma käisi kah taimetarga Makko Mareti koolitusel, kus kõneldi mustast pässikust. Ja sis kõrrald Eesti Rahvakultuuri Keskus koolituse vaimse kultuuriperänduse sissikannetest, mes om mõtsage seot, ja säält tekkusigi miul mõte. Kooliteje kah soovitive tetä musta pässiku korjamisest ja tarvitemisest sissikanne. Selle tüü mõte om sii, et inimese õpis sedä väärt puusiint tundme, mõistas tedä esi luudusest löüda ja julges tarvite kah, ku vaja om,” kõnel Ly.

Latsepõlvokodun es ole tal endel pässikuge kokkuputmist, a ku ta ülikoolin mõtsandust õpp ja peräst sedä mõtskonna inimestege kokku trehväs, sis sai kasekäsna joba tuttavest. Muduki

sai täadust manu raamatidest kah. Ku Ly akas taimi põhjalikumbelt uurma ja koolitusel kah ärä käis, sis soovit ta küll ütele sugulasele pässiku tömmist ja sai julgust manu sellest, ku sugulase tervis parembes läits. “Selle uurmisetüü käigun kuulsi mia pallu lugusit, kudas pässik om aviten kõnelejet selle või tõise ädä vastu. Esi ma tarvite ende tettu pässikujuuki ja tinktuuri jõu saamises. Mia või kinnite küll, et säändest väsimust sellest aast miul enämp ei ole, ku enne.”

Esiki ku mõistat musta pässiku mõtsan ärä tunda, ei ole temä korjamine kuigi lihtne ja sellege võip nii endele ku luudusele viga tetä. “Kige tähtsamps om sii, et enne ku läät tedä mõtsa otsma, sis om vaja kik riigle endele selges tetä. Vanast arvati, et tedä võip puu küllest ärä võtta pallalt puust kiilu või mõne roikage. Metallist asja es või seene vasta panna. Arvati, et sis kaop temä ravivägi ärä. Sedä tasus tänapäeväl kah tähele panna. Pelläti, et ku minna kirvege puu kallale, sis tiip sii kasepuule endele kah viga.

Muduki ei või pässikut korjata egält puult, nigu suure tii veerest või surnuaidust või näituses puu küllest, mes kasvav prügimäel. Korjatev puu peas kasume iki puhtan luudusen. Siin saap oma raviväe ju õhust ja juurdege maa siist.

Korjamine man piap viil vaateme, et puu ei oles kellegi erämaa pääl. Sis om puu ütlen seenege selle maaomanigu jagu ja ilma luute sedä võtta ei või.

Tihtipääle kasvav pässik nõnda kõrgen, et säält ei saa tedä kudagimuudu kätte. Sis ei tasu kah uisapäisa puu otsa ronime akate. Selle tarbes piap iki kõrralik varustus oleme – redel või rakme. “A ku sa selle pässiku mõtsast levvät, sis tänä kindlaste mõtsarahvast ja ku seene kätte saat, sis tänä puud kah,” panni Ly pässikuuvilistele süäme pääle.

Joba om tekkunu mitmit

Pässiku saap kase küllest valla lüvvä puust kiiluge. Seene mahasadamist oodap palajaje Laanemetsa Ly. Pilt: Laanemetsa Ando

ettevõttit, kes teeve pässikust pulberd, tömmisist ja muid väejuuke-süüke. Kas neid massap osta? Ly arvas, et kige paremp om muduki esi korjat ja kuivatet siin, millest saat esi leote kosu- tevet juuki. “Kirjandusen ja internetin om peris pallu õpetusi, kuis sedä esi kodun tetä. A kes ei saa esi mõtsa minna, sii võis iki osta valmis asja. Muduki soovite ma iki säändest müüjat, keda sa tunnet ja tää. Eriti ää, ku tiiat kedägi, kedä om määnegi ravijuuk avitenu. Egäsuguste ravitaime man om väige tähtis, kunkottalt na korjatu om, kudas kuivatet ja kudas valmis tettu. Mida kodu lähempelt, sedä paremp.”

Musta pässikut võip korjata kogu aig, a paremp om tedä näta sis, ku puu om raagun ek sügüsesest kevädeni. Ja säänsel aal om inimestel kah rohkemp aiga mõtsan ringi kõndi. Vanast korjati tedä talve mõtsatüüde tege- mise aal. A mõtsa minti sis kah, ku mõni ränk töbi joba majan olli ja loodeti pässikust abi saia.

Kes taht selle väeseene korjamisest ja tarvitemisest rohkemb tääda, otsku Eesti vaimse kultuuriperänduse nimekirjast vällä sissikanne pääliskirjage ”Musta pässiku ehk rahvakeeli kasekäsna korjamine ja kasutamine”.

Ilves Kristi

Ku pässik om kodu tuudu ja peenembes taotu, tulep tüki lämmese kujume panna. Pilt: Laanemetsa Ly

Valmis sai mailma edimene mulgikiilne punklugu

Ansambel Tabloited om Avällä andan uvve laadi “Võõrad suled” ja säääl pääl om kah üits mulgikiilne lugu pääliskirjage “Üle saa”, mida laulap Tauli Anu. Tegijile endilegi olli üllätuses, et sii om mailma edimene mulgikiilne punklugu.

Luu autur Niineste Mart ütäl, et asi sai akatuse üttest muusikalise- sest uitmõttest, millest sai poole tunnige lugu. Tekst sündüsi kah puuljuhulskult. “Kigepäält

tullive sõna “üle saan” ja kuna mu Sudiste küla Pilgu talu Särevitest peri vanaemä tulli mineve keväde eluge vällä üttest suurest terviseädäst ja elli üle viil üte oma mulgist sõbranna, sis akas sii mõte mul pähän liikma. Sedä enämb, et mu mulgist vanavanaesä olli kah maru kange miis – ku jala enämb äste kanda es taha, sis olli süüdi iki kõrge ein, mitte tõntsi jala. Ja temä tüdär ek miu vanaemä om sama visa. Üitskõrd, ku jälle olli jutus nänni tervist, sis ma

ütli oma emäle, et mulgi om kuulikindla. Miule paist, et mu vanaemä om ju nagu sii muinasjututegelane, kes surma egä kõrd ärä pettä mõistap. Sedäsi nii sõna mõne minutige valmis saivegi.”

Peräst lask Niineste nii sõna mulgi kiilde panna ja akas otsma laulule õiget lauljet. Ta küsse nõu mulgist muusiku Vabarna Sandra käest, kes ütäl pikält mõtlemede, et Tauli Anu oles õige laulje. Anul om küll ulka mulgikiilist laule, a säänest

punklugu ei ole ta enne esiten. Sellegipoolest akas mõte talle kohe miildime. “Sii om siande pungilik ja ää sõnumige lugu ja raasike käip nigu miu ende kohta kah. Tegelikult om miu ende sihen kah sii punk tävveste olemen ja egä ta es olegi miule väige võõras laulda. Tagasiside om kah ää ollu ja mia ole mõnele inimesele iki üllätuse kah sellege tennu,” kõnel Tauli Anu, kelle arvaten sobive kik stiili ja teemade murdekeelen laulmises. “Sedä elävemb sii kiil om ja

om ju tore, ku me ei kulle tedä pallalt üte kandi päält.”

Valmis lugu lask Niineste Mart kah oma kuulikindlale vanaemäle, kes arvas, et sii iki üits tümpsulugu om, a mulgi keele tund nänn kohe ärä. “A kas ta sai aru, et ma temä kulul äätahtlikku nalla tei, sedä ta miule es ütäl,” kõnel laulu autur.

Kes taht sedä mailma edimest mulgi punki oma kõrvage kah kullete, levväp laulu internetist kätte.

Ilves Kristi

Instituut kuulut vällä tõise mulgikiilside laule võisteluse

Mulgi Kultuuri Instituut om vällä kuuluten tõise uute mulgikiilside laule võisteluse. Laule oodetes 31. augustini 2022.

Võisteluse mõte om saia uusi mulgikiilside laule, mida saas laulda Mulgi pidudel, laste perimuspäeval ja muudel omakultuuri pidudel. Tänu sellele saave Mulgimaa koori, ansamble, kapelli ja laulje uut omakiilset laulvara. "Uute mulgikiilside laule võistelusege tahame tõmmate tähelepanu mulgi keele pääle ja näidate, et sedä võip ka nüidsele aal tarvitte. Vaja om laule, mille sisu käis praegutse aage kokku. Kutsume üles tegeme viise uvvembile mulgikiilside luuletustele ja kirjuteme mulgi keelen," sellät Mulgi Kultuuri Instituudi juhateje Grenbergi Ave.

Võistelusele om oodet mulgikiilse esi tettu uvve laulu, mes

võive olla nii tänapäeväse ku perimusliku. Teema ja muusikastiili võip vabalt valide. Tore oles kuulda mulgikiilset räppi, rokki, punki, jatsu jt. Oodet om koorilaulu, lastelaulu, soololaulu, temaatilise laulu jne. Üits autur võip mitu laulu kah saata.

Ku laulu auturi ei mõista sõnu esi mulgi kiilde panna või om vaja üle kaia, et vigu sihen ei oles, avitep instituudi mulgi keele asjatundai laulu ümmer panna või parande. Egäl laulul piave kirjan oleme viis, sõna ja akordimärgi või vällä kirjutet laverisaade. Muduki tulep laulu auturi(de) andme kah manu panna.

Et võistelusest osa võtta, tulep laul saata 31. augustis 2022 Mulgi Kultuuri Instituudile märgusõna all "Mulgi laul". Salvestuse võip saata e-posti aadressi pääle mki@mulgimaa.ee või postige Kulla Leerimaja, Mulgi vald, 69509 Viljandi maakond.

Saadet laulest valip viieliikmeline indajide kogu vällä kige parembe. Oktoobrekuul 2022 tulep Karksi-Nuia kultuurikeskuse konsert, kus võistelusele saadet laulu ette kandas. Säälसान andas kätte auinna parembidele.

Mulgikiilside laule võistelus kuulutedes vällä üle aaste ja egä körd om lõpetuses konsert.

Edimene mulgikiilside laule võistelus olli 2020. aastel. Tänu sellele luudi 12 uut mulgikiilset laulu ja nii kanti ette ka lõppkonsertidil. Kikki neid laule saap vaadete-kullele Mulgi Kultuuri Instituudi Youtube-kanali päält. Osa neist laulest om jõudan joba ka Mulgi pidule ja Mulgimaa kuure lauluvarasse.

Uuri täadust manu
mki@mulgimaa.ee või
kõliste 5885 7355.

YM

Lausele ☺☺☺

Lugu julgest lambast

Lammas ütten paari tallege sei rahuliguld karjamaa pääl. Ütekõragerage ast va võsavillem lepikust vällä ja akas iilden lambakarja poole tuleme. Vana lammas näi sedä. Mes nüid tetä?

Armastus oma tallekside vastu and arale loomale nõnda pallu julgust, et ta mõne sammu karja siist vällä ast ja undile vastu seis. Ta põrut jalage vastu maad ja õigas ähvärden:

"Põrr, põrr, põksti!

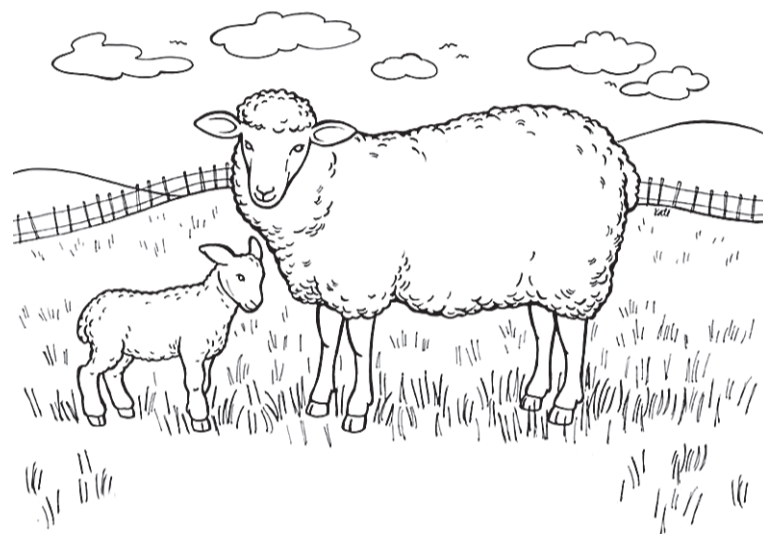
Eilä sei mia seitse unti, täembe kae kahessandet!"

Siast lamba vahvust näten eitisi unt peris ärä, jätt karja rahule ja juusk mõtsa tagasi.

Esi mõtel: "No nüid om asi kogundi ull! Sedäviisi ei saa miu sugu enämb lambaliha summagi amba ala!"

Vanasõnagi üttelep: "Julge pää toidap, arg naha annap."

Eesti rahvajutt
Mulgi kiil: Ilves Kristi

Ruute sissi om ärä paetet 10 nime, millege maarahvas om märtsikuud kutsun:

URBE-, ANGE-, ELME-, SÜÄ-, NÄLLÄ-, KEHVÄ-, KEVÄDE-, KEVÄDINE, LINNU- JA KASSIKUU.

Otsi vällä! Loe edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

L	O	J	M	B	V	P	S	K	Ä
M	I	Ü	A	G	H	Ä	M	Ü	O
Õ	D	N	S	B	V	M	L	I	Ä
B	G	K	N	H	Õ	D	U	H	G
E	M	L	E	U	N	Ä	L	L	Ä
K	H	K	Õ	V	M	R	U	O	M
A	S	M	T	E	Ä	H	R	U	B
S	V	B	Ä	M	J	D	B	M	P
S	E	N	I	D	Ä	V	E	K	U
I	Ü	D	A	Õ	P	I	E	D	H

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna.

TA KÜSÜ TARKUS SÜVVÄ ANNAP SÜVVÄ EI.

Mulgi Kultuuri Instituudi välläanne Üitsainus Mulgimaa

Aalehe välläandmist toetev Eesti Ravakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetamise abinõu, Tõrva, Mulgi ja Viljandi vald.

Toimetus:

e-post: kristi@mulgimaa.ee
post: Mulgi Kultuuri Instituut, Leerimaja, Kulla küla, Mulgi vald, 69509 Viljandimaa
toimendei: Kristi Ilves, tel 5344 8176

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.

MULGIMAA LUU

Üle nädäli nelläbe kell 18

Facebooki-rupin Mulgimaa Lood

kuulep lugusit mulkest, Mulgimaast ja mulke elu-olust.

Ku Facebooki ei ole, a kullele tahas, kirjutte e-kiri jaanika.toome@gmail.com

Nalla kah

Naine läits puuti uut leiti ostma. Akas selgä pruuvma, a es mahu sissi.

Ta olli peris tujust ärä ja ost sis süäme rahustuses sokulaadi-koogi.

Mahtusi sissi.

Naine om mihele kõõgilavva pääle kirja jättän: "Kassile ei ole vaja süvvä anda, ma joba andsi. Mari."

Allapoolle om manu kirjutet: "Naisele ei ole vaja musu anda, naabremiis joba and. Miisu."

Ullumajja tulep kamp tohtrit. Na näeve, et kik ullu om omale õnge tennu ja istuve nendede raanikausi veeren.

"Mes sa tiit siin?" küstas üte ullu käest.

"Kalu püünä."

"A mes sia siin tiit?" uurites tõise käest.

"Kalu püünä."

Sedäviisi vastave kik.

Jõutas viimäse ullu manu ja küstas temä käest: "Mes sia siin tiit? Püünät kah kalu või?"

"Ei püünä," kostap ull.

Tohtre arvave, et selle võip ullumajast vällä laske.

Ull õõrup käse ja mõtlep omaette: "Egä ma ull ei ole, et kige parembe kalakoha neile vällä anna!"

Kanalaudan näitap kikas kanadele jaanalinnununa: "Ei, egä ma ei taha midägi alvaste üteldel, mu kalli rovvade. Ma tahtsi pallalt näidate, kudas välälamaal tüüd tetäs."

Pere om loomaaian.

Juku küsip esä käest: "Ku pias juhtume, et lövi meist kellegi ärä süüp, mes nummer bussige ma sis kodu saa?"

Juku om koolin. Kõneldes kanadest ja kuulmeister küsip laste käest: "Mes me kanadelt saame?"

Kik kisave läbisegi: "Liha! Muna!"

Sis küsip kuulmeister Juku käest: "Juku, kas siu vanaesäl om sängün padi?"

Juku: "Iki om!"

Õpeteje: "Ja mes me saame, ku padja katik löikame?"

Juku: "Vanaesä käest kere pääle!"

Kaits kana kõnnive linnan tõine tõisel puul uulitset.

Üits õikap üle tii tõisele: "Kas sa tiat, kunkotal siin sii ülekaigurada om? Ma tahas tõisele poole saia."

"Mesjaos?" imestep tõine.

"Sia olet ju joba tõisel puul!"